

Ko uzņēmumiem prasa Latvijas iepakojuma likumdošana?

NORMATĪVIE AKTI

Likumi

Iepakojuma likums (pieņemts 20.12.2001.; stājies spēkā 01.07.2002. ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 2005. gada 21. aprīlim).

Dabas resursu nodokļa likums (pieņemts 15.12.2005; stājies spēkā 01.01.2006.).

MK noteikumi

2005. gada 13. decembra noteikumi Nr. 953 *“Noteikumi par izņēmumiem attiecībā uz smago metālu saturu iepakojumā, visa izlietotā iepakojuma reģenerācijas procenturālajiem apjomiem (īpatsvareim) un termiņiem, reģistrēšanas un ziņojuma sniegšanas kārtību un veidlapas paraugu”*.

2002. gada 9. aprīļa noteikumi Nr. 151 *“Iepakojuma apsaimniekošanas padomes nolikums”* (ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 2003. gada 25. jūnijam).

2002. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 140 *“Iepakojuma klasifikācijas un marķēšanas noteikumi”* (ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 2005. gada 25. oktobrim).

2002. gada 25. jūnija noteikumi Nr. 270 *“Dabas resursu nodokļa atvieglojumu piemērošanas kārtība uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām), kuri realizē brīvprātīgu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmu”*.

Ministru kabineta 2006. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 504 *“Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība”*.

2003. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 414 *“Noteikumi par depozīta sistēmas piemērošanu atkārtoti lietojamam iepakojumam”* (ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 2006. gada 28. februārim).

Vides ministrijas dokumenti

2002. gada 14. jūnija rīkojums Nr. 108 *“Par iepakotāju un iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) reģistrēšanu”* (ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 20.12.2002.).

2003. gada 14. augusta rīkojums Nr. 194 *“Par iepakojuma apsaimniekošanas padomi”*.

(Informācija no

<http://www.zalais.lv/lat/klientiem/iepakojums/likumdosana/>,
pieejama 14.02.2007.)

Publicēts: Vēstnesis, 09.01.2002.

Grozījumi: 21.04.2005. likums (L.V., 11. maijs, Nr. 74)

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Iepakojuma likums

I nodaļa. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants.

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **atkārtoti lietojamais iepakojums** – iepakojums, kuru var izmantot atkārtoti tā sākotnējam uzdevumam;
  - 1¹) **iepakojuma apsaimniekotājs** – komercsabiedrība, kas, pamatojoties uz noslēgto līgumu ar iepakotāju, organizē un koordinē izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu;
  - 2) (izslēgts ar 21.04.2005. likumu);
  - 3) **iepakotājs** – preces ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kurš iepakojuma precī vai izstrādājumu Latvijā vai ievie iepakotu precī vai izstrādājumu Latvijā no citām valstīm;
  - 4) **izlietotais iepakojums** – iepakojums vai iepakojuma materiāls, kas nav izmantojams tā sākotnējam uzdevumam un kvalificējams kā atkritumi;
  - 5) **izlietotā iepakojuma apsaimniekošana** – izlietotā iepakojuma savākšana, šķirošana, pārvadāšana, uzglabāšana, reģenerācija (pārstrāde vai enerģijas iegūšana) vai apglabāšana, kā arī minēto darbību plānošana un organizēšana;
  - 6) **izlietotā iepakojuma pārstrāde** – process, kurā no izlietotā iepakojuma vai iepakojuma materiāla iegūst to pašu materiālu vai citus materiālus, izņemot enerģiju, ko iegūst, izlietoto iepakojumu vai iepakojuma materiālu sadedzinot;
  - 7) **reģenerācija** – process, kurā no izlietotā iepakojuma vai iepakojuma materiāla iegūst otrreizējās izejvielas vai enerģiju.
- (Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

1.¹ pants.

(1) Iepakojums ir precēm pievienots izstrādājumu kopums, ko izmanto, lai aizsargātu, saturētu, piegādātu, uzglabātu, ērti lietotu, realizētu izejvielas un gatavas preces un iepazīstinātu ar tām visā iepakojuma aprites ciklā no

ražotāja līdz patērētājam. Par iepakojumu uzskata arī to iepakojumu un iepakojuma materiālu, ko pakalpojumu sniedzējs pievieno izstrādājumiem un kas pēc pakalpojuma sniegšanas nonāk pie pakalpojuma saņēmēja. Iepakojums tiek atdalīts no preces pirms patērēšanas vai patērēšanas laikā.

(2) Iepakojuma definīcijas piemērošanas kritēriji ir šādi:

- 1) izstrādājumus uzskata par iepakojumu, ja tie atbilst šā panta pirmajā daļā minētajai definīcijai, neskarot citas funkcijas, ko šis iepakojums vēl varētu pildīt, izņemot gadījumus, kad attiecīgais izstrādājums ir preces neatņemama daļa un tas vajadzīgs, lai ietvertu, atbalstītu vai uzglabātu minēto preci visu tās kalpošanas laiku, un visas tā sastāvdaļas paredzēts izmantot, patērēt vai atbrīvoties no tām vienlaicīgi;
- 2) izstrādājumus, kas projektēti un paredzēti piepildīšanai tirdzniecības vietā, kā arī vienreiz lietojamus izstrādājumus, ko piepilda tirdzniecības vietā vai kas projektēti un paredzēti piepildīšanai tirdzniecības vietā, uzskata par iepakojumu, ja tie pilda iepakojuma funkcijas;
- 3) iepakojuma sastāvdaļas un palīgelementus, kas iekļauti iepakojumā, uzskata par tā iepakojuma daļu, kurā tie ir iekļauti. Palīgelementus, kas piekārti vai piestiprināti tieši precei un pilda iepakojuma funkciju, uzskata par iepakojumu, izņemot gadījumus, kad tie ir minētās preces neatņemama daļa un visas to sastāvdaļas paredzēts patērēt vai atbrīvoties no tām vienlaicīgi.

(3) Iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemērus nosaka Ministru kabinets.

(21.04.2005. likuma redakcijā.)

2. pants.

Likuma mērķis ir nodrošināt iepakojuma ražošanas attīstību, progresīvu iepakojuma tehnoloģiju ieviešanu un racionālu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas sistēmu izveidi valstī un tādējādi samazināt izlietotā iepakojuma nelabvēlīgo ietekmi uz vidi, šai nolūkā:

- 1) nodrošinot brīvprātīgas vienošanās principu ieviešanu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanā;
- 2) sekmējot iepakojuma atkārtotu lietošanu;
- 3) veicinot iepakojuma materiālietilpības samazināšanu, bet nemainot nedz paredzētās, nedz pašreizējās tā funkcijas;
- 4) veicinot un nodrošinot izlietotā iepakojuma reģenerāciju.

3. pants.

Likums attiecas uz:

- 1) iepakojumu, ko ražo Latvijā, un iepakojumu, ko izmanto Latvijas teritorijā neatkarīgi no tā izcelsmes, iepakojuma un patērēšanas vietas vai tajā izmantotajiem materiāliem, kā arī uz izlietoto iepakojumu;

- 2) iepakojuma ražotāju (arī tādu iepakojuma ražotāju, kurš ieved iepakojumu Latvijā vai kurš iepakojumu ražo citā valstī un ieved to Latvijā);
  - 3) iepakotāju, iepakojuma apsaimniekotāju, kā arī uz valsts un pašvaldību institūcijām.
- (Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

4. pants.

(1) Uz iepakojumu un izlietoto iepakojumu attiecas arī citi normatīvie akti, kas reglamentē cilvēka drošības, veselības un higiēnas prasības, kā arī preču pārvadājumiem un atkritumu apsaimniekošanai izvirzāmās prasības.

(2) Ja iepakojuma sastāvā ir materiāli, kas izlietoto iepakojumu padara bīstamu, vai iepakojums ir bijis saskarē ar bīstamām ķīmiskajām vielām vai bīstamiem ķīmiskajiem produktiem un to nav iespējams attīrīt līdz pakāpei, kad šo iepakojumu vairs nevar klasificēt kā bīstamu atkritumu, uz izlietoto iepakojumu attiecas normatīvie akti, kas reglamentē bīstamo atkritumu apsaimniekošanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

5. pants.

Iepakojumu iedala šādos veidos:

- 1) primārais (tirdzniecības) iepakojums — tirdzniecības vajadzībām izmantojams iepakojums, kas nonāk pie iepakotāja vai patērētāja tirdzniecības vietā un ir tiešā saskarē ar precī;
- 2) sekundārais iepakojums — iepakojums, ko izmanto noteikta daudzuma tirdzniecībai paredzētu preču vienību kopīgai iepakojšanai. Tas var nonākt pie iepakotāja vai patērētāja neizsaiņots vai arī to atdala no preces tirdzniecības vietā. Sekundārā iepakojuma noņemšana neietekmē preces raksturlielumus;
- 3) terciārais (transporta) iepakojums — iepakojums, ko izmanto, lai pārvadātu tirdzniecībai un ražošanai paredzētas preces vai sekundārā iepakojuma vienības un izvairītos no preču bojāšanas pārvadājuma laikā. Terciārais (transporta) iepakojums nav konteineri, ko izmanto sauszemes, ūdens un gaisa pārvadājumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

II nodaļa. IEPAKOJUMAM IZVIRZĀMĀS PRASĪBAS

6. pants.

Iepakojuma projektēšanai, ražošanai un izmantošanai izvirzāmas šādas prasības:

- 1) iepakojuma tilpumam un svaram jābūt minimālam, taču jānodrošina precei un patērētājam pietiekams drošības un higiēnas līmenis;

- 2) iepakojumam jābūt projektētam, ražotam un izmantojamam tādā veidā, lai veicinātu tā pārstrādi un samazinātu negatīvo ietekmi uz cilvēka veselību un vidi izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas laikā;
- 3) iepakojuma materiālietilpībai, kā arī bīstamo ķīmisko vielu un bīstamo ķīmisko produktu saturam iepakojuma materiālos vai citos iepakojuma komponentos jābūt minimālam, ņemot vērā šo vielu un produktu emisiju gaisā vai ūdenī, pelnos vai infiltrātā, iegūstot enerģiju vai apglabājot izlietoto iepakojumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

7. pants.

Kopējais svina, kadmija, dzīvsudraba un hroma (VI) koncentrācijas līmenis iepakojumā vai tā materiālos vai komponentos nedrīkst pārsniegt 100 miljondaļas (ppm no svara), tas ir, 100 miligramus iepakojuma vai tā materiālu vai komponentu vienā kilogramā, izņemot iepakojumu, kas pilnībā izgatavots no svina. Iepakojuma veidus un materiālus, kuriem var piemērot izņēmumus attiecībā uz smago metālu saturu, kā arī termiņus, kādos var piemērot attiecīgos izņēmumus, nosaka Ministru kabinets.

8. pants.

Atkārtotai lietošanai paredzētajam iepakojumam papildus šā likuma 6. un 7. pantā noteiktajam izvirzāmas šādas prasības:

- 1) iepakojuma fizikālajām un citām īpašībām jābūt tādām, lai tās nodrošinātu pienācīgu iepakojuma kvalitāti un pieļautu tā atkārtotu lietošanu;
- 2) iepakojumam jābūt tādām, lai būtu iespējams atjaunot tā sākotnējās funkcijas, ievērojot strādājošo veselības aizsardzības un darba drošības prasības.

9. pants.

Reģenerācijai paredzētajam iepakojumam izvirzāmas šādas prasības:

- 1) ja izlietoto iepakojumu paredzēts pārstrādāt, lai iegūtu otrreizējās izejvielas, – iepakojuma materiāla īpašībām jābūt tādām, kas ļauj to izmantot otrreizējo izejvielu iegūšanai;
- 2) ja no izlietotā iepakojuma paredzēts iegūt enerģiju, – iepakojuma materiāla siltumspējai jābūt tādai, kas nodrošina racionālu enerģijas iegūšanu;
- 3) ja izlietoto iepakojumu paredzēts reģenerēt, to kompostējot, – iepakojuma īpašībām jābūt tādām, kas ļauj to savākt un kompostēt daļīti, turklāt šim iepakojumam jābūt tādām, kas bioloģiskās iedarbības rezultātā spēj sadalīties, – galvenokārt par oglekļa dioksīdu, biomasu un ūdeni.

10. pants.

(1) Lai veicinātu iepakojuma savākšanu, atkārtotu lietošanu un pārstrādi, iepakojumu klasificē pēc tā ražošanai izmantotajiem materiāliem un marķē.

(2) Iepakojuma klasifikāciju un marķēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

11. pants.

Iepakojumam, kuru ražo vai kurā iepako preces Latvijā, piemēro Latvijas Republikas nacionālo standartu un šā standarta statusā adaptēto starptautisko standartizācijas organizāciju standartu prasības.

III nodaļa. IZLIETOTĀ IEPAKOJUMA APSAIMNIEKOŠANA

12. pants.

Izlietotā iepakojuma apjoma samazināšanai un apsaimniekošanai izmanto šādas metodes:

1) izlietotā iepakojuma rašanās samazināšana, arī samazinot iepakojuma materiālietilpību un bīstamību un attīstot videi draudzīgas preces un tehnoloģijas, kas saistītas ar iepakojuma ražošanu, sadali, iepakošanu un tirdzniecību un izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu;

2) iepakojuma atkārtota lietošana;

3) izlietotā iepakojuma reģenerācija:

a) izlietotā iepakojuma pārstrāde, arī organiskā pārstrāde [bioloģiski noārdāmo izlietotā iepakojuma sastāvdaļu novietošana aerobā (kompostēšana) vai anaerobā (biometanizācija) vidē kontrolētos apstākļos, izmantojot mikroorganismus] stabilu organisko pārpalikumu vai metāna izdalīšanai, izņemot apglabāšanu atkritumu izgāztuvē vai poligonā,

b) enerģijas ieguve;

4) izlietotā iepakojuma apglabāšana tādā veidā, kas neapdraud cilvēka dzīvību un veselību, vidi, kā arī personu īpašumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

13. pants.

(1) Iepakotājs ir atbildīgs par tā izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu, kas radies viņa darbības rezultātā.

(2) Ministru kabinets nosaka visa izlietotā iepakojuma un dažādu iepakojuma veidu reģenerācijas procentuālo apjomu un termiņus.

(3) Par šā panta otrajā daļā noteikto izlietotā iepakojuma reģenerācijas normu neievērošanu iepakotājam dabas resursu nodokļa aprēķinos vienlaikus piemēro pamatlikmes un papildlikmes saskaņā ar likumu "Par dabas resursu nodokli".

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

14. pants.

Jautājumus par izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu, reģenerācijas iespējām un mērķiem izlietotā iepakojuma apjoma samazināšanai, iepakojuma atkārtotas lietošanas veicināšanai un izlietotā iepakojuma apsaimniekošanai paredzētajiem pasākumiem ietver atsevišķā atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna un reģionālo plānu nodaļās, kuru pirms apstiprināšanas apspriež ar iepakojuma ražotājiem, iepakotājiem, iepakojuma apsaimniekotājiem, valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī ar sabiedrību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

15. pants.

(1) Izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu iepakotājs veic pats vai slēdz līgumu ar iepakojuma apsaimniekotāju. Iepakotāja un iepakojuma apsaimniekotāja savstarpējās attiecības, tiesības, pienākumus un atbildību nosaka līgums. Iepakotājs, kurš noslēdzis līgumu par izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu ar iepakojuma apsaimniekotāju, drīkst izbeigt līgumu ar šo iepakojuma apsaimniekotāju un slēgt līgumu ar citu iepakojuma apsaimniekotāju ne biežāk kā vienu reizi kalendārajā gadā.

(2) Iepakotājs vai iepakojuma apsaimniekotājs, kura radītā izlietotā iepakojuma apjoms kalendārajā gadā pārsniedz Ministru kabineta noteikto apjomu:

- 1) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā reģistrējas Vides ministrijā vai tās pilnvarotajā institūcijā;
- 2) organizē izlietotā iepakojuma dalīto savākšanu un reģenerāciju, sadarbojoties ar pašvaldībām;
- 3) reizi kalendārajā gadā iesniedz Vides ministrijai vai tās pilnvarotajai institūcijai ziņojumu par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem. Ja iepakotājs ir noslēdzis līgumu ar iepakojuma apsaimniekotāju, ziņojumu attiecīgi iesniedz iepakojuma apsaimniekotājs. Ziņojumā norādīto informāciju pamato ar attaisnojošiem uzskaites dokumentiem, sākot no iepakojuma iegādes vai preču iepakojuma ieviešanas no citām valstīm līdz pilnīgas reģenerācijas vai pārstrādes brīdim.

(3) Šā panta otrās daļas 3. punktā minētā ziņojuma iesniegšanas kārtību nosaka un ziņojuma veidlapas paraugu apstiprina Ministru kabinets.

(4) Izlietoto iepakojumu, kas izvests pārstrādei vai reģenerācijai uz citu valsti ārpus Eiropas Kopienas, uzskata par reģenerētu vai pārstrādātu tikai tad, ja ir pamatoti pierādījumi tam, ka pārstrāde vai reģenerācija notikusi, ievērojot nosacījumus, kas kopumā ir līdzvērtīgi tiem, kādi noteikti Eiropas Kopienas tiesību aktos šajā jomā.

(5) Prasības, kas komercsabiedrībai jāizpilda, lai tā Vides ministrijas piln-

varotā institūcijā tiktu reģistrēta kā iepakojuma apsaimniekotājs, nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

16. pants.

(1) Iepakojuma apsaimniekotāja pienākums ir informēt sabiedrību par:

- 1) izlietotā iepakojuma dalītās savākšanas un resursu atgūšanas iespējām;
- 2) iepakojuma lietotāju funkcijām iepakojuma atkārtotā lietošanā un izlietotā iepakojuma pārstrādē un reģenerācijā;
- 3) iepakojuma marķējuma nozīmi.

(2) Iepakotāja pienākums ir informēt sabiedrību par izlietotā iepakojuma dalītās savākšanas un resursu atgūšanas iespējām.

(21.04.2005. likuma redakcijā.)

17. pants.

(1) Iepakojuma apsaimniekošanas padome ir Ministru kabineta izveidota konsultatīva institūcija, kuras lēmumiem iepakojuma apsaimniekošanas jautājumos ir ieteikuma raksturs. Ministru kabinets nosaka iepakojuma apsaimniekošanas padomē pārstāvētās institūcijas un apstiprina šīs padomes nolikumu.

(2) Vides ministrs apstiprina iepakojuma apsaimniekošanas padomes personālsastāvu.

(3) Iepakojuma apsaimniekošanas padome veicina šā likuma prasību izpildi, sniedz priekšlikumus ar iepakojuma jomu saistīto normatīvo aktu pilnveidošanai, kā arī sadarbojas ar nevalstiskajām organizācijām, kuras darbojas iepakojuma apsaimniekošanā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

18. pants.

(1) Preces ražotājs, kas izmanto atkārtoti lietojamo iepakojumu, veido iepakojuma depozīta sistēmu. Patērētājs, pērkot precis iepakojumā, kuram ir piemērota depozīta sistēma, samaksā noteiktu naudas summu — depozīta maksu. Saņemot atpakaļ šo iepakojumu no patērētāja, pārdevējs atmaksā viņam depozīta maksu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apmērā.

(2) Komersants, kas Latvijā ievieš citās valstīs ražotas un iepakotas preces, veido iepakojuma depozīta sistēmu gadījumos, kad ir noslēgts līgums ar preces piegādātāju citās valstīs par atkārtoti lietojamā iepakojuma saņemšanu atpakaļ.

(3) Pārdevējam, kas pārdod precis iepakojumā, kuram piemērota depozīta sistēma, ir pienākums pieņemt no patērētāja atpakaļ attiecīgo iepakojumu, kuram ir piemērota depozīta sistēma.

(4) Preces ražotājs nodrošina, lai pārdevēja savāktais iepakojums, kuram ir piemērota depoziņa sistēma, tiktu transportēts uz attiecīgo komercdarbības veikšanas vietu.

(5) Iepakojumam, kuram ir piemērota depoziņa sistēma, nepiemēro tirdzniecības uzceļojumu.

(6) Ministru kabinets nosaka tos iepakojuma veidus, kuriem piemēro depoziņa sistēmu, kritērijus un kārtību, kādā tiek veidota un piemērota depoziņa sistēma, kā arī tā iepakojuma uzskaites, pārskata un kontroles kārtību, kuram ir piemērota depoziņa sistēma.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

IV nodaļa. INFORMĀCIJA PAR SARAŽOTĀ UN IZLIETOTĀ IEPAKOJUMA APJOMU UN VEIDU

19. pants.

(1) Iepakojuma ražotājs reizi saimnieciskajā gadā iesniedz Vides ministrijai vai tās pilnvarotajai institūcijai ziņojumu par saražotā, uz citām valstīm izvestā vai no citām valstīm ievestā iepakojuma apjomu un veidiem. Ja iepakojuma ražotājs ir noslēdzis līgumu ar iepakojuma apsaimniekotāju, ziņojumu par saražotā, uz citām valstīm izvestā vai no citām valstīm ievestā iepakojuma apjomu un veidiem attiecīgi iesniedz iepakojuma apsaimniekotājs.

(2) Pamatojoties uz iepakojuma apsaimniekotāja, iepakojuma ražotāja un iepakotāja iesniegtajiem ziņojumiem, Vides ministrija vai tās pilnvarotā institūcija veido un uztur datu bāzi par iepakojuma un izlietotā iepakojuma apjomu un veidiem.

(3) Ziņojuma iesniegšanas kārtību nosaka un ziņojuma veidlapas paraugu apstiprina Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

20. pants.

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra katru gadu izstrādā un publicē ziņojumu par saražotā (no citām valstīm ievestā) iepakojuma apjomu un izlietotā iepakojuma apjomu un apsaimniekošanu valstī.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.04.2005. likumu.)

V nodaļa. KONTROLE

21. pants.

Iepakojuma ražotāja, iepakotāja un iepakojuma apsaimniekotāja darbību atbilstoši šajā likumā noteiktajām prasībām kontrolē Valsts vides dienests.

(21.04.2005. likuma redakcijā.)

PĀREJAS NOTEIKUMI

1. Šā likuma 18. pants stājas spēkā 2003. gada 1. janvārī.

2. Ministru kabinets līdz 2005. gada 1. oktobrim izdod šā likuma 1.¹ panta trešajā daļā, 13. panta otrajā daļā, 15. panta trešajā un piektajā daļā minētos noteikumus.

(21.04.2005. likuma redakcijā.)

3. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005. gada 1. oktobrim ir spēkā Ministru kabineta 2002. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 139 "Noteikumi par izlietotā iepakojuma reģenerācijas apjomiem un termiņiem, ziņojuma sniegšanas kārtību un veidlapas paraugu", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(21.04.2005. likuma redakcijā.)

4. Ministru kabinets līdz 2005. gada 1. oktobrim izdara nepieciešamos grozījumus Ministru kabineta 2003. gada 22. jūlija noteikumos Nr. 414 "Noteikumi par depozīta sistēmas piemērošanu atkārtoti lietojamam iepakojumam".

(21.04.2005. likuma redakcijā.)

INFORMATĪVA ATSAUCE UZ EIROPAS SAVIENĪBAS DIREKTĪVĀM

(Atsauce 21.04.2005. likuma redakcijā)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 20. decembra direktīvas 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra direktīvas 2004/12/EK, ar ko groza direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu.

Likums stājas spēkā 2002. gada 1. jūlijā.

Likums Saeimā pieņemts 2001. gada 20. decembrī.

Valsts prezidente
Rīgā 2002. gada 9. janvārī

V. Viķe-Freiberga

Grozījumi: 19.12.2006. likums (L.V., 29. dec., Nr. 207)

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Dabas resursu nodokļa likums

I nodaļa. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **apsaimniekotājs** – dabas resursu nodokļa maksātājs vai komercsabiedrība, kas, pamatojoties uz līgumu, kurš noslēgts ar dabas resursu nodokļa maksātāju, organizē un koordinē attiecīgo atkritumu savākšanu un pārstrādi vai reģenerāciju, vai arī izvešanu pārstrādei vai reģenerācijai uz citām valstīm, ievērojot vides aizsardzības normatīvajos aktos noteiktos pārstrādes vai reģenerācijas apjomus;
- 2) **apsaimniekošanas sistēma** – pasākumu komplekss, kuru īstenojot tiek organizēta, vadīta un veikta attiecīgo atkritumu savākšana un pārstrāde vai reģenerācija, vai arī izvešana pārstrādei vai reģenerācijai uz citām valstīm, ievērojot vides aizsardzības normatīvajos aktos noteiktos pārstrādes vai reģenerācijas apjomus;
- 3) **dabas resursi** – dabas daļas, arī augsne, grunts, zemes dzīles, gaiss, ūdeņi, bioloģiskā daudzveidība;
- 4) **dabas resursu ieguve** – dabas resursu atdalīšana no to dabiskās vides un iesaistīšana (apstrādātā vai neapstrādātā veidā) saimnieciskajā darbībā, arī parka vīngliemežu (*Helix pomatia* L.) vākšana;
- 5) **dabas resursu lietošana** – dabas resursu izmantošana, arī zemes dziļļu derīgo īpašību izmantošana, iesūknējot ģeoloģiskajās struktūrās dabasgāzi vai siltumnīcefekta gāzes, un piesārņojošu vielu emitēšana vidē;
- 6) **limits** – atļaujā vai licencē noteiktais maksimālais pieļaujamais dabas resursu ieguves, lietošanas vai emitējamā piesārņojuma (arī apglabājamo atkritumu) daudzums vai C kategorijas piesārņojošas darbības deklarācijā norādītais vidē emitētais piesārņojuma apjoms;
- 7) **saimnieciskā darbība** – dabas resursu realizācija, preču ražošana, darbu izpilde, pakalpojumu sniegšana un cita veida darbība, ko veic par atbildību;
- 8) **videi kaitīgas preces** – preces, kuru ražošanai vai izplatīšanai noteikti ierobežojumi vai kuru atkritumu apsaimniekošanai tiek noteiktas īpa-

šas prasības, ja tās savā aprites ciklā negatīvi ietekmē vai var ietekmēt vidi, cilvēka dzīvību vai veselību.

2. pants. Dabas resursu nodokļa mērķis

Dabas resursu nodokļa (turpmāk – nodoklis) mērķis ir veicināt dabas resursu ekonomiski efektīvu izmantošanu, ierobežot vides piesārņošanu, samazināt vidi piesārņojošas produkcijas ražošanu un realizāciju, veicināt jaunu, vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešanu, atbalstīt tautsaimniecības ilgtespējīgu attīstību, kā arī finansiāli nodrošināt vides aizsardzības pasākumus.

3. pants. Nodokļa maksātāji

(1) Nodokļa maksātājs ir persona, kura:

1) ir saņēmusi vai tai saskaņā ar vides aizsardzības vai zemes dzīļu izmantošanas normatīvajiem aktiem bija pienākums saņemt vides aizsardzības normatīvajos aktos noteikto atļauju, licenci vai C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājumu un kura Latvijas Republikas teritorijā, kontinentālajā šelfā vai ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā:

- a) iegūst ar nodokli apliekamus dabas resursus,
  - b) realizē ar nodokli apliekamus dabas resursus, kas iegūti tādā saimnieciskajā darbībā, kura neattiecas uz derīgo izrakteņu iegūvi no zemes dzīlēm,
  - c) izmanto zemes dzīļu derīgās īpašības, iesūknējot ģeoloģiskajās struktūrās dabasgāzi vai siltumnīcefekta gāzes,
  - d) emitē vidē ar nodokli apliekamas piesārņojošas vielas vai apglabā atkritumus,
  - e) emitē vidē siltumnīcefekta gāzes no stacionāras tehnoloģiskas iekārtas, kurā tiek veikta viena vai vairākas likuma “Par piesārņojumu” 2. pielikumā minētās piesārņojošās darbības (arī tādās piesārņojošās darbības, kuru ražošanas jauda vai saražotais produkcijas apjoms nepārsniedz likuma “Par piesārņojumu” 2. pielikumā minētos rādītājus);
- 2) pirmā Latvijas Republikas teritorijā:
- a) realizē videi kaitīgas preces vai preces iepakojumā (arī kopā ar precī ievesto precei pievienoto primāro, sekundāro un terciāro iepakojumu),
  - b) savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmanto videi kaitīgas preces, izņemot preces, kuras apliekamas ar nodokli, tās realizējot, vai iepakojumā iegādātas preces (arī kopā ar precī ievesto precei pievienoto primāro, sekundāro un terciāro iepakojumu), izņemot preces iepakojumā, kuras apliekamas ar nodokli, tās realizējot,
  - c) sniedzot pakalpojumu, pievieno izstrādājumam iepakojumu, un šis iepakojums pēc pakalpojuma sniegšanas nonāk pie pakalpojuma saņēmēja;

- 3) Latvijas Republikas teritorijā sabiedriskajā ēdināšanā un mazumtirdzniecībā realizē vienreiz lietojamus galda traukus un piederumus, kas izgatavoti no plastmasas (polimēriem), papīra, kartona, to kompozītmateriāliem (laminātiem) ar polimēru vai metāla komponentiem un metāla folijas (turpmāk – vienreiz lietojamie galda trauki un piederumi);
- 4) savā darbībā lieto radioaktīvās vielas, pēc kuru izmantošanas rodas radioaktīvie atkritumi, kurus nepieciešams uzglabāt vai apglabāt Latvijas Republikas teritorijā;
- 5) pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijā transportlīdzekļus, uz kuriem attiecas Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 3. panta pirmā daļa.

(2) Persona, kura veic videi kaitīgu preču vai preču iepakojumā piegādes darījumu muitas noliktavā vai brīvajā zonā, maksā nodokli, ja tā videi kaitīgas preces vai preces iepakojumā izlaiž brīvam apgrozījumam un realizē Latvijas Republikas teritorijā.

(3) Ja persona, kura ražo preces, nodod tās citai personai iepakojšanai, nodokļa maksātājs ir persona, kura pirmā realizē šīs preces iepakojumā Latvijas Republikas teritorijā.

4. pants. Ar nodokli apliekamie objekti un nodokļa likmes

(1) Ar nodokli apliek:

- 1) dabas resursus atbilstoši šā likuma 1. un 2. pielikumam, kā arī parka vīngliemežu (*Helix pomatia* L.) vākšanu tālākai saimnieciskai izmantošanai;
- 2) zemes dziļu derīgo īpašību izmantošanu, iesūknējot ģeoloģiskajās struktūrās dabasgāzi vai siltumnīcefekta gāzes;
- 3) atkritumu apglabāšanu un piesārņojošu vielu emisiju vidē atbilstoši šā likuma 3., 4. un 5. pielikumam;
- 4) stacionāras tehnoloģiskas iekārtas emitēto siltumnīcefekta gāzu apjomu, kas nav ietverts nodoto emisijas kvotu skaitā, atbilstoši šā likuma 4. pielikumam;
- 5) videi kaitīgas preces atbilstoši šā likuma 6. pielikumam;
- 6) preču un izstrādājumu iepakojumu (turpmāk arī – iepakojums) un vienreiz lietojamus galda traukus un piederumus atbilstoši šā likuma 7. pielikumam. Ar nodokli apliek arī to iepakojumu, ko pakalpojumu sniedzējs pievieno izstrādājumiem un kas pēc pakalpojuma sniegšanas nonāk pie pakalpojuma saņēmēja;
- 7) radioaktīvās vielas atbilstoši šā likuma 8. pielikumam;
- 8) transportlīdzekļus, uz kuriem attiecas Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 3. panta pirmā daļa.

(2) Nodokļa likmes par zemes dzīļu derīgo īpašību izmantošanu, iesūknējot ģeoloģiskajās struktūrās dabasgāzi vai siltumnīcefekta gāzes; par C kategorijas piesārņojošu darbību nozarēs, attiecībā uz kurām normatīvajos aktos nav noteiktu nosacījumu un nav arī iespējams aprēķināt piesārņojošo vielu apjomu; par parka vīngliemežu (*Helix pomatia* L.) vākšanu tālākai saimnieciskai izmantošanai; par iepakošanu, gadījumos, kad tā materiāla veidu un svaru nav iespējams pamatot ar uzskaites dokumentiem; par transportlīdzekļiem ir noteiktas attiecīgi šā likuma 14., 15., 20., 24. un 26. pantā. Pārējos gadījumos nodokļa likmes, arī to spēkā esamības periodi, ir noteikti šā likuma pielikumos.

(3) Ministru kabinets saskaņā ar šā likuma pielikumos minēto nodokļa likmju iedalījumu nosaka:

- 1) dabas resursu, piesārņojošu vielu, atkritumu un radioaktīvo vielu klasifikāciju un atbilstību nodokļa likmju grupām;
- 2) videi kaitīgu preču klasifikāciju, tehniskos raksturojumus un atbilstību nodokļa likmju grupām.

(4) Ministru kabinets nosaka preču un izstrādājumu iepakošanu, ko nepalik ar nodokli.

II nodaļa. Atbrīvojumi no nodokļa samaksas

5. pants. Atbrīvojums no nodokļa samaksas par dabas resursu lietošanu

Nodokli nemaksā par:

- 1) fona piesārņojumu, ja nodokļa maksātājs attiecīgo piesārņojuma līmeni ir pierādījis ar monitoringa datiem, kurš veikts atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- 2) ūdeņu lietošanu (caurplūdi) hidrotehniskajos un zivsaimniecības objektos, arī hidroelektrostacijās, ūdenskrātuvēs, zivju audzētavās un dīķsaimniecībās;
- 3) termālo un tehnisko ūdeņu izmantošanu, kas pēc izmantošanas iesūknēti atpakaļ ūdeņu ieguves horizontā, nemainot ūdeņu ķīmisko sastāvu (izņemot atsāļošanu);
- 4) balasta smilšu novietošanu vietējās pašvaldības noteiktajās vietās;
- 5) piesārņojuma ievadīšanu augsnes vai grunts filtrācijas slānī (absorbentā), ja attīrīšanas iekārtas projektā tā paredzēta kā piesārņojuma attīrīšanas metode;
- 6) avārijas noplūdes dēļ nelikumīgi vidē nonākušā tā piesārņojuma apjomu, kuru atbildīgā persona savākusi vai neitralizējusi saskaņā ar Valsts vides dienesta noteiktajiem termiņiem un prasībām;
- 7) gruntsūdeņu līmeņa pazemināšanas procesā atsūknētajiem ūdeņiem, ja to atsūknēšana saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvu;

8) ražošanas vajadzībām izlietotajiem ūdeņiem, ja tie pēc attīrīšanas izmantoti atkārtoti.

6. pants. Atbrīvojums no nodokļa samaksas par radioaktīvo vielu izmantošanu

(1) Nodokli par radioaktīvo vielu izmantošanu nemaksā valsts iestādes, kuras atbilstoši savām funkcijām nodrošina:

- 1) radiācijas drošības un kodoldrošības uzraudzību un kontroli;
- 2) metroloģiju;
- 3) gatavību radiācijas avārijām;
- 4) radiometrisko kontroli uz valsts robežas;
- 5) kriminālprocesuālo darbību veikšanu.

(2) Nodokli par radioaktīvo vielu izmantošanu nemaksā ārstniecības iestādes, kurām šīs vielas nepieciešamas onkoloģisko, kardioloģisko un kardiokirurgisko slimību ārstēšanā un diagnostikā, mātes un bērna veselības aprūpes nodrošināšanā, nieru transplantācijā un ar HIV inficēto pacientu aprūpes nodrošināšanā atbilstoši valsts programmām, kā arī tad, ja radioaktīvās vielas tiek izmantotas citu slimību ārstēšanā un diagnostikā.

(3) Nodokli par radioaktīvo vielu izmantošanu nemaksā radioaktīvo atkritumu apglabāšanas un pārvaldības komercsabiedrības.

(4) Persona, kura izmanto radioaktīvās vielas, nemaksā nodokli, ja pirkuma līgumā ir ietvertas garantijas izlietoto jonizējošā starojuma avotu nosūtīšanai atpakaļ ražotājvalstij.

(5) Persona, kura izmanto radioaktīvās vielas, nemaksā nodokli, ja šīs radioaktīvās vielas izmanto demonstrēšanai izstādēs, gadatirgos vai līdzīgos pasākumos un tās ievestas Latvijā uz laikposmu, kas nepārsniedz 30 dienas.

7. pants. Atbrīvojums no nodokļa samaksas par transportlīdzekļiem, kurus pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijas Republikā

(1) Nodokli par transportlīdzekļiem nemaksā transportlīdzekļu būvētājs vai tā pilnvarots pārstāvis, kurš saskaņā ar Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likumu ir izveidojis un piemēro nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmu, un noslēdzis ar Vides ministriju līgumu par šīs sistēmas piemērošanu vai piedalās šādas sistēmas darbībā.

(2) Ministru kabinets nosaka:

- 1) kārtību, kādā transportlīdzekļu būvētājs vai tā pilnvarots pārstāvis iesniedz Vides ministrijai dokumentus, kas apliecina nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmas izveidi un piemērošanu vai piedalīšanos šādas sistēmas darbībā;
- 2) kārtību, kādā transportlīdzekļu būvētājs vai tā pilnvarots pārstāvis sniedz pārskatu par nolietotu transportlīdzekļu savākšanu un pārstrādi

(ja tas nemaksā nodokli par transportlīdzekļiem) un pārskata formu un tajā iekļaujamo informāciju.

(3) Vides ministrija vai normatīvajos aktos noteikta tās padotībā esoša iestāde kontrolē nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmas darbības programmas izpildi, kā arī 10 dienu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par atbrīvošanu no nodokļa, rakstveidā informē par to attiecīgo Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālo iestādi vai Lielo nodokļu maksātāju pārvaldi (turpmāk – Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālo iestādi), kurā nodokļu maksātāji reģistrēti, un Ceļu satiksmes drošības direkciju un sniedz tām nepieciešamās ziņas.

8. pants. Atbrīvojums no nodokļa par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem

(1) Nodokli par iepakojumu vai vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem nodokļa maksātājs nemaksā, ja tas nodrošina vides aizsardzības normatīvajos aktos noteikto izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu reģenerācijas normu izpildi, kā arī izpilda vienu no šādiem nosacījumiem:

- 1) ir izveidojis un piemēro izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmu, un noslēdzis ar Vides ministriju līgumu par šīs sistēmas piemērošanu;
- 2) ir noslēdzis ar iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekotāju līgumu par piedalīšanos izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmā (ja apsaimniekotājs ir reģistrēts Vides pārraudzības valsts birojā un noslēdzis ar Vides ministriju līgumu par izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu).

(2) Ministru kabinets nosaka:

- 1) kārtību, kādā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekotājs iesniedz Vides ministrijai vai tās padotībā esošai iestādei dokumentus, kas apliecina izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu un apsaimniekotāja līgumpartneru piedalīšanos šādas sistēmas darbībā;
- 2) kārtību, kādā nodokļa maksātājs iesniedz Vides ministrijai vai tās padotībā esošai iestādei dokumentus, kas apliecina nodokļa maksātāja izveidotās izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu;
- 3) prasības izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un

piederumu apsaimniekošanas sistēmas izveidei un piemērošanai, kā arī prasības iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekotājiem, kuru līgumpartneri nemaksā nodokli par iepakojumu vai vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem;

- 4) kārtību, kādā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekotājs, kura līgumpartneri nemaksā nodokli par iepakojumu vai vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem, iesniedz auditētu pārskatu par izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu, aprēķināto nodokli, pārskata formu un tajā iekļaujamo informāciju;
- 5) kārtību, kādā nodokļa maksātājs, kas pats izveidojis un piemēro izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmu, un nemaksā nodokli, iesniedz pārskatu par izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu, aprēķināto nodokli, pārskata formu un tajā iekļaujamo informāciju.

(3) Vides ministrija vai normatīvajos aktos noteikta tās padotībā esoša iestāde kontrolē iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmas darbības programmas izpildi, kā arī 10 dienu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par atbrīvošanu no nodokļa, rakstveidā informē par to attiecīgo Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālo iestādi, kurā nodokļu maksātāji reģistrēti, un sniedz tai nepieciešamās ziņas.

(4) Nodokļa maksātājs, kurš realizē gan vienreiz lietojamus galda traukus un piederumus, gan pirmais realizē preces iepakojumā vai izmanto savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai iegādātas preces iepakojumā, lai saņemtu nodokļa atbrīvojumu, nodrošina gan izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas, gan vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmas izveidošanu un piemērošanu.

9. pants. Atbrīvojums no nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm

(1) Nodokli par videi kaitīgām precēm nodokļa maksātājs nemaksā, ja tas nodrošina vides aizsardzības normatīvajos aktos noteikto videi kaitīgu preču atkritumu reģenerācijas normu izpildi, kā arī izpilda vienu no šādiem nosacījumiem:

- 1) ir izveidojis un piemēro videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, un noslēdzis ar Vides ministriju līgumu par šīs sistēmas piemērošanu;
- 2) ir noslēdzis ar videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekotāju līgumu par piedalīšanos nolietotu videi kaitīgu preču apsaimniekošanas sistēmā (ja apsaimniekotājs ir noslēdzis ar Vides ministriju līgumu par nolietotu videi kaitīgu preču apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu).

(2) Ministru kabinets nosaka:

- 1) kārtību, kādā videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekotājs iesniedz Vides ministrijai vai tās padotībā esošai iestādei dokumentus, kas apliecina videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu un apsaimniekotāja līgumpartneru piedalīšanos šādas sistēmas darbībā;
- 2) kārtību, kādā nodokļa maksātājs iesniedz Vides ministrijai vai tās padotībā esošai iestādei dokumentus, kas apliecina nodokļu maksātāja izveidotās videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu;
- 3) prasības videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmu izveidei un piemērošanai, kā arī prasības videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekotājiem, kuru līgumpartneri nemaksā nodokli par videi kaitīgām precēm;
- 4) kārtību, kādā videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekotājs, kura līgumpartneri nemaksā nodokli par videi kaitīgām precēm, iesniedz auditētu pārskatu par videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanu, aprēķināto nodokli, pārskata formu un tajā iekļaujamo informāciju;
- 5) kārtību, kādā nodokļa maksātājs, kas pats izveidojis un piemēro videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, un nemaksā nodokli, iesniedz pārskatu par videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanu, aprēķināto nodokli, pārskata formu un tajā iekļaujamo informāciju;
- 6) videi kaitīgu preču atkritumu reģenerācijas apjomu noteikšanas kārtību videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmu ietvaros, ja šo preču atkritumu reģenerācijas apjomi nav noteikti citos normatīvajos aktos.

(3) Vides ministrija vai normatīvajos aktos noteikta tās padotībā esoša iestāde kontrolē videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības programmas izpildi, kā arī 10 dienu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par atbrīvošanu no nodokļa, rakstveidā informē par to attiecīgo Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālo iestādi, kurā nodokļu maksātāji ir reģistrēti, un sniedz tai nepieciešamās ziņas.

10. pants. Atbrīvojums no nodokļa samaksas par oglekļa dioksīda emisiju

(1) Nodokli nemaksā par oglekļa dioksīda (CO₂) emisiju no iekārtas, kuras operatoram likumā "Par piesārņojumu" noteiktajā kārtībā izsniegta siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja.

(2) Nodokli nemaksā par oglekļa dioksīda (CO₂) emisiju, kas rodas, izmantojot atjaunojamos energoresursus un kūdru likuma "Par piesārņojumu" 2. pielikumā minētajās stacionārajās tehnoloģiskajās iekārtās (arī tādās, kurās ražošanas jauda vai saražotās produkcijas apjoms nepārsniedz likuma "Par piesārņojumu" 2. pielikumā minētos rādītājus).

11. pants. Atbrīvojums no nodokļa samaksas par ozona slāni noārdošas vielas izmantošanu

Nodokli par ozona slāni noārdošas vielas izmantošanu nemaksā komersants, kas atbilstoši vides aizsardzības normatīvajos aktos noteiktajām tehnoloģiskajām un vides aizsardzības prasībām ozona slāni noārdošu vielu izmanto citu ķīmisku vielu ražošanai, ja ķīmiskajā pārveides procesā ozona slāni noārdoša viela pilnībā maina savu ķīmisko sastāvu.

III nodaļa. NODOKĻA APRĒĶINĀŠANA PAR DABAS RESURSU IEGUVI UN LIETOŠANU

12. pants. Dabas resursu ieguves un lietošanas limitēšana

(1) Lai iegūtu vai lietotu dabas resursus, nodokļa maksātājam jāsaņem vides aizsardzības un zemes dziļi izmantošanas normatīvajos aktos noteiktā atļauja, licence vai C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājums.

(2) Lai izmantotu saimnieciskajā darbībā dabas resursus, kuri iegūti pazemes un virszemes būvju būvniecībā, virszemes ūdensobjektu ierīkošanā, to gultnes tīrīšanā vai padziļināšanā, kā arī lai izmantotu saimnieciskajā darbībā iegūtos derīgos izrakteņus, par kuriem nav samaksāts nodoklis, nepieciešams Ministru kabineta noteiktajā kārtībā saņemt dabas resursu lietošanas atļauju.

13. pants. Vispārīgās prasības nodokļa aprēķināšanai par dabas resursu ieguvī un lietošanu

(1) Nodokli aprēķina atbilstoši nodokļa likmēm par katru iegūto vai izmantoto dabas resursu vai vidē emitētā piesārņojuma vienību. Nodokli maksā par faktisko dabas resursu ieguves apjomu, kā arī par kārtējā taksācijas periodā ģeoloģiskajās struktūrās iesūknēto dabasgāzes vai siltumnīcefekta gāzu apjomu un vides piesārņojuma veidu un apjomu.

(2) Faktiski iegūto vai izmantoto dabas resursu veidu un apjomu vai emitētā piesārņojuma apjomu nodokļa maksātājs pierāda atbilstoši normatīvajos aktos, attiecīgajā atļaujā vai licencē noteiktajām metodēm, akreditētu laboratoriju veiktajām analīzēm vai standartizētiem aprēķiniem.

(3) Nodokļa maksātājs nodrošina iegūto un izmantoto dabas resursu un piesārņojuma apjoma uzskaiti.

(4) Nodokli par dabas resursu ieguvī un lietošanu limitos noteiktajos apjomos aprēķina saskaņā ar šā likuma pielikumos noteiktajām likmēm.

(5) Ja nodokļa maksātājs taksācijas periodā dabas resursus ieguvis vai lietojis mazāk par noteikto limitu, bet nevar pierādīt faktisko apjomu, nodokli maksā par limitam atbilstošu dabas resursu ieguves vai piesārņojuma veidu un apjomu.

(6) Ja nodokļa maksātājs taksācijas periodā nav ieguvis dabas resursus, to norāda uzskaites dokumentos un taksācijas perioda beigās par to informē reģionālo vides pārvaldi. Šajā gadījumā nodoklis par attiecīgo taksācijas periodu nav jāmaksā.

14. pants. Nodokļa aprēķināšana par kārtējā taksācijas periodā ģeoloģiskajās struktūrās iesūkņēto dabasgāzes vai siltumnīcefekta gāzu apjomu

Par kārtējā taksācijas periodā ģeoloģiskajās struktūrās iesūkņēto dabasgāzes vai siltumnīcefekta gāzu apjomu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā piemērojama nodokļa likme:

- 1) 0,01 lats par 100 kubikmetru dabasgāzes iesūkņēšanu;
- 2) 0,01 lats par 100 kubikmetru metāna iesūkņēšanu;
- 3) 0,05 lati par 100 kubikmetru oglekļa dioksīda iesūkņēšanu;
- 4) 0,1 lats par 100 kubikmetru pārējo siltumnīcefekta gāzu iesūkņēšanu.

15. pants. Nodokļa aprēķināšana par vides piesārņošanu, veicot C kategorijas piesārņojošas darbības

(1) Par piesārņojuma veidu un apjomu C kategorijas piesārņojošai darbībai nodokli aprēķina un maksā atbilstoši nodokļa maksātāja deklarētajam piesārņojuma veidam un apjomam. Piesārņojuma veida un apjoma deklarācijas formu un tajā iekļaujamo informāciju, tās aizpildīšanas un iesniegšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(2) Vidē emitētā piesārņojuma apjomu nosaka, pamatojoties uz vides aizsardzības normatīvajos aktos noteiktajiem nozaru nosacījumiem un metodikām vai izmantojot aprēķinus.

(3) Ja iekārtu operatori veic C kategorijas piesārņojošas darbības nozarēs, attiecībā uz kurām normatīvajos aktos nav noteiktu nosacījumu un nav arī iespējams aprēķināt piesārņojošo vielu apjomu, nodokļa apmērs ir 50 latu gadā.

16. pants. Nodokļa aprēķināšana par oglekļa dioksīda (CO₂) emisiju

(1) Šā likuma 4. pielikumā noteiktajai oglekļa dioksīda (CO₂) emisijai nenosaka limitu, un nodokli par visu oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas apjomu aprēķina, piemērojot šā likuma 4. pielikumā noteiktās likmes. Oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas apjomu no stacionāras tehnoloģiskas iekārtas aprēķina, ņemot vērā kurināmā, izejvielu, palīgmateriālu un saražotās produkcijas veidu un ķīmisko sastāvu, izmantotā kurināmā, izejvielu un palīgmateriālu apjomu, saražotās produkcijas apjomu, zemākā sadegšanas siltuma faktoru un oksidācijas faktoru vai pārvēršanas faktoru.

(2) Oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas apjoma aprēķināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

17. pants. Nodokļa aprēķināšana par iekārtas emitēto siltumnīcefekta gāzu apjomu

Kārtību, kādā aprēķināms nodoklis par stacionāras tehnoloģiskas iekārtas emitēto siltumnīcefekta gāzu apjomu, kas nav ietverts nodoto emisijas kvotu skaitā, nosaka Ministru kabinets.

18. pants. Nodokļa aprēķināšana par augsni

Nodokli par augsni aprēķina un maksā, ja augsne ir realizēta, piemērojot šā likuma 1. pielikumā noteikto nodokļa likmi.

19. pants. Nodokļa aprēķināšana par ūdeņu ieguvī

Nodokli par virszemes un pazemes ūdeņu (izņemot minerālūdeņus) ieguvī maksā, ja ūdeņu ieguve pārsniedz 10 kubikmetrus diennaktī, neatkarīgi no tā, vai nodokļa maksātājam ir nepieciešama atļauja. Ja nodokļa maksātājam attiecīgajā atļaujā ūdeņu ieguves limits noteikts mazāks par 10 kubikmetriem diennaktī, nodokli saskaņā ar šā likuma 21. pantu maksā tikai par to ūdeņu apjomu, kas iegūts virs limita, atbilstoši šā likuma 2. pielikumā noteiktajai nodokļa likmei.

20. pants. Nodokļa aprēķināšana par parka vīngliemežu (*Helix pomatia* L.) vākšanu tālākai saimnieciskai izmantošanai

Par parka vīngliemežu (*Helix pomatia* L.) vākšanu tālākai saimnieciskai izmantošanai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā piemērojama nodokļa likme 0,03 lati par vienu kilogramu.

21. pants. Nodokļa aprēķināšana par prettiesisku dabas resursu ieguvī vai lietošanu

(1) Par dabas resursu ieguvī vai izmantošanu, vai vidē emitēto piesārņojumu virs limitos noteiktā apjoma nodokli aprēķina, piemērojot nodokļa likmi desmitkārsā apmērā.

(2) Ja persona, kura iegūst vai izmanto dabas resursus, vai veic piesārņojošas darbības, nav saņēmusi nepieciešamo atļauju, licenci vai C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājumu, nodokli aprēķina, piemērojot nodokļa likmi desmitkārsā apmērā.

(3) Ja vide piesārņota vai dabas resursi iegūti bez nepieciešamās atļaujas vai C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājuma saņemšanas, pieņem, ka faktiski emitētais vai iegūtais daudzums ir tāds, kādu aprēķinātājā iekārtas izmantošanas laikposmā emitē vai iegūst līdzvērtīgas jaudas un darbības profila iekārtā, ja vien nodokļa maksātājs nevar pierādīt faktisko apjomu.

22. pants. Nodokļa aprēķināšana par piesārņojumu, kas emitēts vidē nepārvaramas varas dēļ

(1) Nodokli par piesārņojumu, kas emitēts vidē nepārvaramas varas dēļ, aprēķina par visu piesārņojuma apjomu kā par limita robežās emitēto piesārņojumu, ievērojot nosacījumu, ka nodokļa maksātājs par šādu piesārņošanu nekavējoties, bet ne vēlāk kā vienas darbdienu laikā, ir rakstveidā informējis Valsts vides dienestu un veicis ar Valsts vides dienestu saskaņotus pasākumus, lai novērstu turpmāku piesārņošanu.

(2) Ja nodokļa maksātājs par nepārvaramas varas iestāšanos nav informējis Valsts vides dienestu un nav veicis pasākumus, lai novērstu turpmāku piesārņošanu, faktiski emitēto piesārņojumu ieskaita nodokļa maksātājam noteiktajā limitā. Nodokli par vides piesārņošanu limita robežās maksā atbilstoši šā likuma pielikumos noteiktajai likmei, bet par piesārņojumu, kas emitēts vidē virs limita, maksā nodokli desmitkārtšā apmērā.

IV nodaļa. NODOKĻA APRĒĶINĀŠANA PAR VIDEI KAITĪGĀM PRECĒM, PAR IEPAKOJUMU, PAR VIENREIZ LIETOJAMIEM GALDA TRAUKIEM UN PIEDERUMIEM, PAR RADIOAKTĪVAJĀM VIELĀM UN PAR TRANSPORTLĪDZEKĻIEM

23. pants. Nodokļa aprēķināšana par videi kaitīgām precēm

(1) Nodokli par videi kaitīgām precēm aprēķina atbilstoši nodokļa likmēm pa preču veidiem saskaņā ar šā likuma 6. pielikumu.

(2) Nodokli par videi kaitīgu preču realizāciju Latvijā aprēķina latos par katru preces fizisko vienību vai svara vienību vai procentos no preces realizācijas cenas (bez pievienotās vērtības nodokļa).

(3) Nodokli par videi kaitīgu preču izmantošanu savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai aprēķina latos par katru preces fizisko vienību vai svara vienību vai procentos no preces iegādes cenas (bez pievienotās vērtības nodokļa).

(4) Ja nodokļa maksātājs gan realizē Latvijā videi kaitīgas preces, gan savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmanto iegādātas videi kaitīgas preces, nodokli aprēķina latos par katru preces fizisko vienību vai svara vienību vai procentos no preces realizācijas cenas (bez pievienotās vērtības nodokļa).

(5) Videi kaitīgu preču svaru, skaitu vai iegādes, vai realizācijas cenu pamato ar uzskaites dokumentiem. Nodokļa maksātājs nodrošina videi kaitīgu preču uzskaiti, lai pamatotu nodokļa aprēķinus.

(6) Ministru kabinets nosaka:

1) videi kaitīgu preču svaru apliecinošus uzskaites dokumentus un tajos iekļaujamo informāciju;

- 2) videi kaitīgu preču svara noteikšanas metodes, ja nodokļa maksātāja rīcībā nav nepieciešamo videi kaitīgu preču svaru apliecinošu uzskaites dokumentu;
- 3) kārtību, kādā nosaka personu, kura drīkst veikt videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmu auditu;
- 4) videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmu auditēšanas kārtību.

24. pants. Nodokļa aprēķināšana par iepakojumu un par vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem

(1) Nodokli par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem aprēķina atbilstoši šā likuma 7. pielikumā minētajām likmēm par katru iepakojuma materiāla veida svara vienību vai katru galda trauku vai piederumu materiāla veida svara vienību.

(2) Iepakojuma materiāla veidu un svaru un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu materiāla veidu un svaru pamato ar uzskaites dokumentiem. Nodokļa maksātājs nodrošina iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu uzskaiti, lai pamatotu nodokļa aprēķinus.

(3) Ministru kabinets nosaka:

- 1) iepakojuma materiāla veidu un svaru apliecinošus uzskaites dokumentus un tajos iekļaujamo informāciju;
- 2) institūciju, kura izsniedz atzinumu par iepakojuma materiāla un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu materiāla veidu un svaru, ja nodokļa maksātāja rīcībā nav nepieciešamo iepakojuma materiāla vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu materiāla veidu un svaru apliecinošu uzskaites dokumentu;
- 3) iepakojuma materiāla veida un svara noteikšanas metodes, ja nodokļa maksātāja rīcībā nav iepakojuma materiāla veidu un svaru apliecinošu uzskaites dokumentu;
- 4) pieļaujamās novirzes no iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu svara normas, ja svars tiek pamatots ar uzskaites dokumentiem;
- 5) vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu materiāla veida un svara noteikšanas metodes, ja nodokļa maksātāja rīcībā nav vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu materiāla veidu un svaru apliecinošu uzskaites dokumentu;
- 6) kārtību, kādā nosaka personu, kura drīkst veikt izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas sistēmu un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmu auditu;
- 7) izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas sistēmu un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmu auditēšanas kārtību.

(4) Nodokļa maksātājs, kurš maksā nodokli par iepakojumu un kuram atbilstoši vides aizsardzības normatīvajiem aktiem nav jāveic izlietotā iepakojuma pārstrāde un reģenerācija, nodokli aprēķina atbilstoši šā likuma 7. pielikumā noteiktajām nodokļa likmēm par katru iepakojuma materiāla veida svāra vienību vai, ja nevar nodrošināt iepakojuma materiāla veida un svāra pamatošanu ar uzskaites dokumentiem, 15 latu gadā.

25. pants. Nodokļa aprēķināšana par radioaktīvajām vielām

Nodokli par radioaktīvajām vielām, pamatojoties uz piegādātāja apstiprinātu dokumentu par radioaktīvo vielu sastāvu un kopējo radioaktivitāti, aprēķina atbilstoši šā likuma 8. pielikumā minētajām likmēm par katru radioaktīvo atkritumu kubikmetru, kas radies pēc šo vielu izmantošanas, kā arī ņemot vērā šādus nosacījumus:

- 1) nodokli par radioaktīvo vielu izmantošanu aprēķina proporcionāli to radioaktīvo atkritumu radioaktivitātei, kuri radīsies pēc radioaktīvo vielu izmantošanas, saskaņā ar attiecīgo nodokļa likmi, bet nodoklis nav mazāks par 0,001 no likmes 1., 2., 3., 4., 5. un 6. radionuklīdu grupai un 0,2 no likmes 7. radionuklīdu grupai;
- 2) ja vienlaikus tiek izmantots vaļējs un slēgts radioaktīvā starojuma avots, nodokli aprēķina katram radioaktīvā starojuma avotam atsevišķi, ņemot vērā šā panta 1. punktā minētos nosacījumus.

26. pants. Nodokļa aprēķināšana par transportlīdzekļiem

Nodokļa likme par vienu transportlīdzekli ir 22 lati.

V nodaļa. NODOKĻA MAKSĀŠANA, PĀRSKATI PAR APRĒĶINĀTO NODOKLI, NODOKĻA MAKSĀJUMU SADALE UN PAŠVALDĪBU VIDES AIZSARDZĪBAS SPECIĀLO BUDŽETU LĪDZEKĻU IZMANTOŠANA

27. pants. Kārtība, kādā tiek maksāts nodoklis un iesniegti pārskati par aprēķināto dabas resursu nodokli

(1) Ministru kabinets nosaka:

- 1) kārtību, kādā uzskaita iegūto vai izmantoto dabas resursu veidu un apjomu, vides piesārņojumu un videi kaitīgas preces, iepakojumu, vienreiz lietojamus galda traukus un piederumus un radioaktīvās vielas;
- 2) nodokļa aprēķināšanas un samaksas kārtību;
- 3) pārskata formu par aprēķināto dabas resursu nodokli un tās aizpildīšanas kārtību.

(2) Pārskatu par aprēķināto dabas resursu nodokli (turpmāk – pārskats) nodokļa maksātājs pēc saskaņošanas ar Valsts vides dienestu iesniedz attiecīgajai Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei, ja nodokļa maksātājs iegūvis vai lietojis dabas resursus vai piesārņojis vidi. Pārskats par iepriekšējo

ceturksni iesniedzams elektroniskā veidā Valsts vides dienesta attiecīgajai reģionālajai Vides pārvaldei līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša 10. datumam.

(3) Nodokļa maksātājs līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša 20. datumam aprēķina un iemaksā nodokli par iepriekšējo ceturksni Valsts ieņēmumu dienesta noteiktajā budžeta kontā, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

(4) Nodokļa maksātājs līdz nākamā gada 20. janvārim aprēķina un iemaksā nodokli par iepriekšējo gadu Valsts ieņēmumu dienesta noteiktajā budžeta kontā:

- 1) par C kategorijas piesārņojošas darbības dēļ vidē emitēto piesārņojumu;
- 2) aprēķināto nodokli, ja tas atbilstoši pamatlikmēm nepārsniedz 100 latu gadā.

(5) Nodokli par transportlīdzekli nodokļu maksātājs iemaksā Valsts ieņēmumu dienesta noteiktajā budžeta kontā pirms transportlīdzekļa pirmās pastāvīgās reģistrācijas Latvijā. Ja transportlīdzekli sešu mēnešu laikā pēc reģistrācijas noņem no uzskaites izvešanai no Latvijas, samaksāto nodokli atmaksā 30 dienu laikā pēc tam, kad saņemts nodokļa maksātāja attiecīgs iesniegums. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā maksājams nodoklis un atmaksājams samaksātais nodoklis par transportlīdzekli.

(6) Ja nodoklis ir atmaksāts (vai to paredzēts atmaksāt) saskaņā ar šā panta piekto daļu, taču transportlīdzeklis netiek izvests no Latvijas vai tiek izvests, bet pēc tam atkal ievests Latvijā un reģistrēts Latvijā atkārtoti, nodoklis maksājams saskaņā ar šo pantu.

(7) Nodokļa maksātājs līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša 20. datumam iesniedz attiecīgajai Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei pārskatu par iepriekšējo ceturksni, izņemot šā panta ceturtajā daļā minētos gadījumus, kad pārskats par iepriekšējo gadu iesniedzams līdz nākamā gada 20. janvārim.

(8) Personas, kuras maksā nodokli par transportlīdzekļa pirmo pastāvīgo reģistrāciju Latvijā, pārskatu neiesniedz. Ceļu satiksmes drošības direkcija līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša 5. datumam elektroniskā veidā nosūta Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par iepriekšējā ceturksnī pirmo reizi Latvijā pastāvīgi reģistrētajiem transportlīdzekļiem, uz kuriem attiecas Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 3. panta pirmā daļa.

(9) Ja videi kaitīgas preces vai preces iepakojumā Latvijas Republikas teritorijā pirmā realizē vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ievie ārvalsts persona, kura nav reģistrēta Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājs, ārvalsts personas vietā nodokli var samaksāt un pārskatu iesniegt ārvalsts personas pastāvīgā pārstāvniecība, preču saņēmējs vai cita persona Latvijā, ar kuru noslēgts rakstveida līgums par saistību pārņemšanu attiecībā uz nodokli.

(10) Ja videi kaitīgas preces vai preces iepakojumā Latvijas Republikas teritorijā realizē vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ievieŗ arvalsts persona, kura nav reģistrēta Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājs un kurai nav pastāvīgās pārstāvniecības vai kura nav noslēgusi rakstveida līgumu par saistību pārņemšanu attiecībā uz nodokli, nodokli valsts budžetā iemaksā pati ārvalsts persona. Šajā gadījumā ārvalsts persona pārskatu nesniedz.

(11) Nodokļa maksātājs, kas videi kaitīgas preces vai preces iepakojumā realizē citai personai, kura tās izved no Latvijas Republikas teritorijas, un var dokumentāri pamatot attiecīgo videi kaitīgu preču vai preču iepakojumā izvešanu:

- 1) nodokli nemaksā, ja videi kaitīgu preču vai preču iepakojumā realizācija un izvešana notikusi vienā nodokļa maksāšanas periodā;
- 2) samaksāto nodokļa summu ieskaita kā nodokļa avansa maksājumu, ja videi kaitīgu preču vai preču iepakojumā realizācija un izvešana notikusi dažādos nodokļa maksāšanas periodos un nodokļa maksātājs var dokumentāri pamatot nodokļa samaksu.

28. pants. Nodokļa maksājumu ieskaitīšana budžetā

(1) Nodokļa maksājumus attiecīgi pa budžetiem sadala Valsts ieņēmumu dienesta iestādes atbilstoši nodokļa maksātāja reģistrācijas vietai.

(2) Nodokļa maksājumus par dabas resursu ieguvu vai izmantošanu vai vides piesārņošanu (izņemot šā panta trešajā daļā minētos gadījumus) limitos noteiktajos apmēros ieskaita:

- 1) 40 procentus – valsts pamatbudžetā;
- 2) 60 procentus – tās vietējās pašvaldības vides aizsardzības speciālajā budžetā, kuras teritorijā tiek veikta attiecīgā darbība.

(3) Nodokļa maksājumus:

- 1) par zemes dziļu derīgo īpašību izmantošanu, iesūknējot ģeoloģiskajās struktūrās dabasgāzi vai siltumnīcefekta gāzes, ieskaita tās vietējās pašvaldības vides aizsardzības speciālajā budžetā, kuras teritorijā tiek veikta attiecīgā darbība (ja darbība notiek vairāku pašvaldību teritorijā, – proporcionāli izmantotajai teritorijai);
- 2) par radioaktīvo vielu izmantošanu 100 procentu apmērā ieskaita tās vietējās pašvaldības vides aizsardzības speciālajā budžetā, kuras teritorijā atrodas radioaktīvo atkritumu apglabāšanas vieta.

(4) Nodokļa maksājumus par videi kaitīgām precēm, iepakojumu, vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem, transportlīdzekļiem, iekārtas emitēto siltumnīcefekta gāzu apjomu, kas nav ietverts nodoto siltumnīcefekta

gāzu emisijas kvotu skaitā, par prettiesisku dabas resursu ieguvu un lietošanu ieskaita valsts pamatbudžetā.

(5) Par šā likuma pārkāpumiem piedzītās soda naudas maksājumus ieskaita valsts pamatbudžetā.

(6) Nokavējuma naudu, kas piedzīta par šā likuma pārkāpumiem, ieskaita valsts pamatbudžetā un vietējo pašvaldību vides aizsardzības speciālajos budžetos atbilstoši šā panta otrajā, trešajā un ceturtajā daļā noteiktajam sadalījumam.

29. pants. Pašvaldības vides aizsardzības speciālā budžeta līdzekļu izmantošana

(1) Pašvaldības vides aizsardzības speciālā budžeta līdzekļi un pašvaldības izveidotā vides aizsardzības fonda līdzekļi izmantojami tikai tādu pasākumu un projektu finansēšanai, kuri saistīti ar vides aizsardzību, piemēram, ar izglītību un audzināšanu vides aizsardzības jomā, vides monitoringu, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un aizsardzību, gaisa aizsardzību un klimata pārmaiņām, vides un dabas resursu izpēti, novērtēšanu, atjaunošanu, ūdeņu aizsardzību, augšņu un grunts aizsardzību un sanāciju, vides aizsardzības iestāžu veikspējas stiprināšanu, atkritumu apsaimniekošanu, radioaktīvo atkritumu pārvaldību. Pašvaldība vides aizsardzības speciālā budžeta līdzekļus vai pašvaldības izveidotā vides aizsardzības fonda līdzekļus var izmantot arī kā kompensāciju atkritumu poligona ietekmes zonā dzīvojošajiem iedzīvotājiem.

(2) Pašvaldība var veidot pašvaldības vides aizsardzības fondu, izmantojot vides aizsardzības speciālā budžeta līdzekļus.

VI nodaļa. NODOKĻA ADMINISTRĀCIJA

30. pants. Nodokļa administrācijas kompetence

(1) Dabas resursu lietošanu, realizēto vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantoto videi kaitīgu preču, iepakojuma un radioaktīvo vielu apjomu un izlietotā iepakojuma reģenerācijas normu izpildi kontrolē Vides ministrija un tās padotībā esošās iestādes.

(2) Nodokļa aprēķinu kontrolē Vides ministrija, tās padotībā esošās iestādes un Valsts ieņēmumu dienests.

(3) Nodokļa iemaksu kontroli, uzskaiti, piedziņu un sadali veic Valsts ieņēmumu dienests.

(4) Vides ministrija, tās padotībā esošās iestādes un Valsts ieņēmumu dienests sadarbojas šā likuma īstenošanā un regulāri apmainās ar informāciju un datiem, kas saistīti ar nodokli un tā piemērošanu.

VII nodaļa. ATBILDĪBA

31. pants. Atbildība par nodokļa bāzes samazināšanu un citiem likuma pārkāpumiem

(1) No nodokļa maksātāja tiek piedzīta arī soda nauda divkārsā nesamaksātā nodokļa apmērā atbilstoši pamatlikmēm šādos gadījumos:

- 1) par pārskatos nenorādīto (slēpto) dabas resursu iegūvi, izmantošanu vai vidē ievadītā piesārņojuma apjomu;
  - 2) par pārskatos nenorādīto (slēpto) realizēto vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantoto videi kaitīgu preču, iepakojuma, vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu vai radioaktīvo vielu apjomu.
- (2) Šā panta pirmās daļas 2. punktā paredzēto soda naudu par iepakojumu aprēķina šā likuma 24. panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā, ievērojot nosacījumu, ka izdevumus, kas saistīti ar Ministru kabineta noteiktās institūcijas atzinuma izsniegšanu, sedz nodokļa maksātājs.

(3) Ja nodokļa maksātājs ir atbrīvots no nodokļa samaksas atbilstoši šā likuma 7., 8. vai 9. pantam, bet nodokļa maksātājs vai apsaimniekotājs attiecīgo apsaimniekošanas sistēmu nepiemēro vai piemēro nepilnā apmērā un neizpilda līgumā ar Vides ministriju ietvertās saistības, Vides ministrija 10 dienu laikā pēc tam, kad konstatēts, ka līgumsaistības netiek ievērotas, pieņem lēmumu par pienākumu maksāt nodokli un rakstveidā par to informē apsaimniekotāju, nodokļa maksātāju un Valsts ieņēmumu dienestu, lēmumā norādot aprēķināto nodokļa summu. Ja ticis piemērots atbrīvojums no nodokļa, pamatojoties uz Vides ministrijas noslēgto līgumu ar nodokļa maksātāju vai apsaimniekotāju, Valsts ieņēmumu dienests no nodokļa maksātāja vai apsaimniekotāja piedzen nesamaksāto nodokli trīskāršā apmērā par apjomu, kāds nav reģenerēts konkrētā pārskata periodā, nosakot nesamaksātā nodokļa samaksas termiņu. Lai turpinātu saņemt atbrīvojumu no nodokļa samaksas atbilstoši šā likuma 7., 8. vai 9. pantam, nodokļa maksātājam vai apsaimniekotājam nepieciešams Vides ministrijas lēmums par to, ka tiek piemērota atbilstošā apsaimniekošanas sistēma.

32. pants. Nokavējuma nauda

Nokavējuma naudu aprēķina un iekasē likumā “Par nodokļiem un nodevām” noteiktajā kārtībā un apmērā.

PĀREJAS NOTEIKUMI

1. Ar šā likuma spēkā stāšanās spēku zaudē likums “Par dabas resursu nodokli” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1995, 22. nr.; 1997, 3. nr.; 2000, 10. nr.; 2002, 3. nr.; 2004, 2., 10. nr.).

2. Līdz 2006. gada 1. jūlijam ir spēkā Ministru kabineta 2004. gada 29. jūnija noteikumi Nr. 555 “Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība”, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

3. Līdz 2006. gada 31. decembrim ir spēkā Ministru kabineta 2002. gada 25. jūnija noteikumi Nr. 270 "Dabas resursu nodokļa atvieglojumu piemērošanas kārtība uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), kuri realizē brīvprātīgu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmu", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

4. Līdz 2006. gada 1. jūlijam Ministru kabinets izdod šajā likumā minētos noteikumus, izņemot šā likuma 9. pantā minētos noteikumus, kurus Ministru kabinets izdod līdz 2006. gada 1. aprīlim. Šā likuma 23. panta sestās daļas 3. un 4. punktā minētos noteikumus un 24. panta trešās daļas 6. un 7. punktā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2006. gada 1. oktobrim.

5. Šā likuma 8. pants stājas spēkā 2007. gada 1. janvārī.

6. Šā likuma 27. panta otrā daļa par pārskata iesniegšanu elektroniskā veidā saskaņošanai Valsts vides dienestā piemērojama ar dienu, kad elektroniskajam dokumentam tiek nodrošināts drošs elektroniskais paraksts. Līdz tam pārskats par iepriekšējo ceturksni iesniedzams Valsts vides dienesta attiecīgajai reģionālajai Vides pārvaldei papīra formā un, ja iespējams, elektroniskā veidā.

7. Līdz 2006. gada 30. jūnijam samaksātais nodoklis par videi kaitīgām precēm subsīdiju veidā atmaksājams no Latvijas Vides aizsardzības fondam gadskārtējā valsts budžeta likumā paredzētās dotācijas juridiskajām personām, kuras atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām tehnoloģiskajām un vides aizsardzības prasībām veic šo preču atkritumu pārstrādi vai reģenerāciju Latvijas Republikas teritorijā vai izved šādus atkritumus reģenerācijai vai pārstrādei ārpus Latvijas Republikas teritorijas, kā arī mērķprogrammu realizācijai.

8. Līdz 2006. gada 1. oktobrim Vides ministrija, pamatojoties uz Iepakojuma apsaimniekošanas padomes ieteikumu, ir tiesīga noteikt nodokļa atvieglojumus līdz 80 procentu apmēram komersantiem, kuri realizē brīvprātīgu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmu atbilstoši Ministru kabineta 2002. gada 25. jūnija noteikumiem Nr. 270 "Dabas resursu nodokļa atvieglojumu piemērošanas kārtība uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), kuri realizē brīvprātīgu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmu" un saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem kritērijiem un prasībām brīvprātīgām izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmām. Nodokļa atvieglojumus saskaņā ar šajā punktā minētajiem Ministru kabineta noteikumiem var noteikt uz laikposmu ne ilgāk kā līdz 2006. gada 31. decembrim un piemērot līdz šā termiņa beigām.

9. Nodokļa atvieglojumus, kas piešķirti iepakotājiem pirms šā likuma spēkā stāšanās, piemēro līdz attiecīgā termiņa beigām, bet ne ilgāk kā līdz 2006. gada 31. decembrim.

10. Par iepakojuma apjomu, kas līdz 2006. gada 31. decembrim nav pārstrādāts vai reģenerēts saskaņā ar Iepakojuma likumā un citos iepakojuma apsaimniekošanu regulējošos normatīvajos aktos noteiktajām izlietotā iepakojuma pārstrādes vai reģenerācijas normām, papildus aprēķinātajam un samaksātājam nodoklim aprēķina un maksā soda naudu trīskāršā nodokļa likmes apmērā. Soda naudu par neapstrādāto vai neregenerēto iepakojuma apjomu nodokļa maksātājs aprēķina un samaksā pēc Iepakojuma likumā noteiktā ikgadējā ziņojuma iesniegšanas Valsts vides dienesta reģionālajai Vides pārvaldei vai Vides pārraudzības valsts birojam. Ja reģionālā Vides pārvalde, pārbaudot ikgadējo ziņojumu, konstatē, ka izlietotā iepakojuma pārstrādes vai reģenerācijas normas nav izpildītas, vides valsts inspektors sastāda pārbaudes aktu un iepazīstina ar to nodokļa maksātāju. Pārbaudes aktu un lēmumu par budžetā papildus iemaksājamo nodokļa summu reģionālā Vides pārvalde iesniedz attiecīgajai Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei (norādot papildus aprēķinātās summas samaksas termiņu, ja nodokļa maksātājs maksājumus nav veicis). Nodokļa maksātājs nodokļa papildu maksājumus atbilstoši pārbaudes aktam veic 20 dienu laikā pēc iepazīšanās ar pārbaudes aktu.

11. Ar šā likuma spēkā stāšanos līdz attiecīgā nodokļa atbrīvojuma termiņa beigām nemainās transportlīdzekļu būvētajam vai tā pilnvarotam pārstāvim piešķirtā nodokļa atbrīvojuma nosacījumi.

12. Līdz 2006. gada 31. decembrim samaksātais nodoklis par transportlīdzekli atmaksājams subsīdiju veidā nolietotu transportlīdzekļu apstrādes komercsabiedrībai par savāktajiem (arī savāktajiem atmestajiem nolietotajiem transportlīdzekļiem) un apstrādātajiem transportlīdzekļiem, kā arī mērķprogrammu īstenošanai atbilstoši Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likumam. Nolietotu transportlīdzekļu apstrādes komercsabiedrība nevar saņemt subsīdijas par apstrādātajiem transportlīdzekļiem, par kuru apsaimniekošanu šī komercsabiedrība noslēgusi līgumu ar attiecīgo transportlīdzekļu būvētāju vai tā pilnvarotu pārstāvi, ja transportlīdzekļu būvētājs vai tā pilnvarots pārstāvis ir atbrīvots no nodokļa maksāšanas.

13. Likuma 8. panta otrās daļas 4. punktā un 9. panta otrās daļas 4. punktā minētajiem pārskatiem jābūt auditētiem, sākot ar 2008. gadu, kad iesniedz Vides ministrijai pārskatus par 2007. gadu.

Likums stājas spēkā 2006. gada 1. janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 2005. gada 15. decembrī.

Valsts prezidente
Rīgā 2005. gada 29. decembrī

V. Viķe-Freiberga

NODOKĻA LIKMES PAR ATKRITUMU APGLABĀŠANU

Nr. p. k.	Piesārņošanas veids	Mērvienība	Likme laikposmā no 2006. gada 1. janvāra līdz 2009. gada 31. decembrim (Ls)	Likme laikposmā no 2010. gada 1. janvāra (Ls)
1.	Sadzīves atkritumu apglabāšana:			
1.1.	izgāztuvēs un poligonos, kuros uzstādīti svāri	tonna	0,75	0,75
1.2.	izgāztuvēs un poligonos, kuros nav uzstādīti svāri	m ³	0,25	0,25
2.	Azbests šķiedru un putekļu veidā	tonna	10,00	25,00
3.	Bīstamo atkritumu apglabāšana	tonna	25,00	25,00

NODOKĻA LIKMES PAR VEIDI KAITĪGĀM PRECĒM

Nr. p. k	Preces veids	Mērvienība	Likme laikposmā no 2006. gada 1. janvāra līdz 2006. gada 30. jūnijam (Ls)	Likme laikposmā no 2006. gada 1. jūlija (Ls)
1.	Smēreļļas	kg	0,03	0,05
2.	Strāvas akumulatori un ķīmiskie strāvas avoti (svina):			
2.1.	līdz 50 Ah	gabals	1,50	1,50
2.2.	no 51 līdz 100 Ah	gabals	3,00	3,00
2.3.	no 101 līdz 150 Ah	gabals	4,50	4,50
2.4.	no 151 un vairāk Ah	gabals	6,00	6,00
2.5.	citi	no vērtības latos	15 %	20 %
3.	Ozona slāni noārdošās vielas (freoni, haloni un citas)	kg/onp (ozona noārdišanas potenciāls)	1,00	1,00
4.	Visu veidu riepas	kg	0,06	0,10
5.	Eļļas filtri	gabals	0,10	0,10
6.	Elektriskās un elektroniskās iekārtas atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma 20. ¹ panta pirmajai daļai:			
6.1.	liela izmēra mājsaimniecības iekārtas (izņemot liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas un ledusskapjus)	kg	0	0,65
6.2.	liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas un ledusskapji	kg	0	1,05
6.3.	maza izmēra mājsaimniecības iekārtas	kg	0	1,35

Nr. p. k	Preces veids	Mērvienība	Likme laikposmā no 2006. gada 1. janvāra līdz 2006. gada 30. jūnijam (Ls)	Likme laikposmā no 2006. gada 1. jūlija (Ls)
6.4.	informācijas tehnoloģijas un elektronisko sakaru iekārtas (izņemot monitorus un mobilos telefonus)	kg	0	1,35
6.5.	monitori	kg	0	1,05
6.6.	mobīlie telefoni	kg	0	0,90
6.7.	plašam patēriņam paredzētās iekārtas (izņemot televizorus)	kg	0	0,65
6.8.	televizori	kg	0	1,05
6.9.	elektriskie un elektroniskie instrumenti (izņemot liela izmēra stacionārus ražošanas mehānismus, kas nav pārnēsājami vai ir pastāvīgi piestiprināti)	kg	0	1,35
6.10.	dzīvsudrabu saturošas spuldzes	gabals	0,10	0,40
6.11.	apgaismes iekārtas (izņemot dzīvsudrabu saturošas spuldzes)	kg	0	1,00
6.12.	monitoringa un kontroles instrumenti	kg	0	0,90
6.13.	rotāļlietas, sporta un atpūtas piederumi	kg	0	1,35
6.14.	medicīniskās ierīces (izņemot implantētās un inficētās medicīniskās ierīces)	kg	0	0,90
6.15.	tirdzniecības automāti	kg	0	1,35

**NODOKĻA LIKMES PAR PREČU UN IZSTRĀDĀJUMU IEPAKOJUMU UN
VIENREIZ LIETOJAMIEM GALDA TRAUKIEM UN PIEDERUMIEM**

Nr. p. k.	Preces un izstrādājuma iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu materiāla veids	Likme laikposmā no 2006. gada 1. janvāra līdz 2006. gada 31. decembrim (Ls par 1 kg materiāla)	Likme laikposmā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim (Ls par 1 kg materiāla)	Likme laikposmā no 2008. gada 1. janvāra līdz 2008. gada 31. decembrim (Ls par 1 kg materiāla)	Likme laikposmā no 2009. gada 1. janvāra (Ls par 1 kg materiāla)
1.	No stikla izejmateriāliem	0,04	0,16	0,20	0,25
2.	No plastmasas (polimēru) izejmateriāliem	0,10	0,40	0,60	0,65
3.	No metāla izejmateriāliem	0,06	0,24	0,45	0,70
4.	No koksnes, papīra un kartona vai citu dabisko šķiedru izejmateriāliem	0,012	0,05	0,15	0,30

Piezīme. Iepakojumam no kompozītmateriāliem (laminātiem) nodokļa likmi piemēro atbilstoši materiālam, kas svara ziņā ir pārākumā.